

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/746/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8715202835
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:8715202835.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka, členov senátu JUDr. Jána Burika, JUDr. Jozefa Turzu, v právnej veci navrhovateľa: Ing. W. M., CSc., nar. XX. XX. XXXX, bytom P., F. XXXX/X, zastúpeného JUDr. Mariánom Gelenekym, advokátom, so sídlom Advokátskej kancelárie F. Z., T. XX, proti odporcovi: Slovenská republika v zastúpení Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Bratislava, Pribinova 2, o náhradu škody spôsobenej orgánom verejnej moci, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 6C/209/2015-73 zo dňa 6. 10. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi **p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania v sume 117,94 eur, ktoré **j e p o v i n n ý** zaplatiť odporca na účet zástupcu JUDr. Mariána Gelenekyho, advokáta so sídlom F. Z., T. XX, v lehote 3 dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Liptovský Mikuláš uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 2 191,62 eur s úrokom z omeškania 5,05 % ročne od 7. 2. 2015 do zaplataenia, v lehote 3 dní. Vo zvyšnej časti návrh zamietol. Zároveň navrhovateľovi priznal náhradu trov konania spočívajúcu v náhrade súdneho poplatku 20,- eur a trov právneho zastúpenia 518,18 eur s uložením povinnosti odporcovi trovy zaplatiť na účet advokáta JUDr. Gelenekyho.

Svoje rozhodnutie prvostupňový súd zdôvodnil s poukazom na ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, a to § 1, § 2, § 4, § 6, ako aj na čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. Konštatoval, že návrh navrhovateľa do výšky priznanej sumy bol dôvodný, keď voči navrhovateľovi bolo začaté trestné stíhanie vyšetrovateľom Okresného riaditeľstva PZ v Liptovskom Mikuláši, ktoré bolo uznesením Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš zastavené z dôvodu, že skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie a začaté trestné stíhanie, nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 22. 7. 2014. Uplatnená škoda navrhovateľom vo výške 2 345,42 eur mala predstavovať trovy obhajoby s tým, že navrhovateľ túto sumu zaplatil obhajcovi JUDr. Gelenekymu dňa 31. 10. 2014. Náhradu škody si uplatnil navrhovateľ na Ministerstve vnútra SR a požiadal o predbežné prerokovanie nároku, pričom ministerstvo žiadosti o náhradu škody nevyhovelo. Prvostupňový súd dospel k záveru, že v mene Slovenskej republiky je v danom prípade oprávneným orgánom konať vo veci Ministerstvo vnútra SR. Keďže boli splnené zákonom stanovené predpoklady vzniku zodpovednosti štátu za škodu, nakoľko trestné stíhanie voči navrhovateľovi bolo zastavené, je potrebné posudzovať ako nezákonný zásah štátu voči navrhovateľovi už uznesenie o vznesení obvinenia, pretože trestné stíhanie voči navrhovateľovi nemalo byť vôbec začaté. Zastavenie trestného stíhania v tomto prípade má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, ak k takémuto rozhodnutiu došlo

preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným. Navrhovateľovi preto priznal náhradu škody predstavujúcu vynaložené náklady na trovy obhajoby, pričom za jeden úkon právnej pomoci vo výške 1/6 výpočtového základu priznal sumu 120,23 eur a nie sumu 134,- eur ako požadoval, resp. vyúčtoval obhajca navrhovateľovi. Samotná škoda tak predstavovala trovy obhajoby, cestovné náhrady a náhradu za stratu času. Spolu 2 191,62 eur. Vo zvyšku súd návrh zamietol. Zároveň súd priznal v zmysle § 517 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. aj úrok z omeškania, ktorý počítal od nasledujúceho dňa od doručenia zamietavajúceho stanoviska odporcu k požadovanej náhrade škody.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 3 O.s.p. a priznal navrhovateľovi plnú náhradu vzhľadom na nepatrný neúspech vo veci, pričom povinnosť trovy uhradiť na účet advokáta stanovil podľa § 149 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku, v zákonom stanovenej lehote, podal odvolanie odporca. Tak ako aj v konaní namietal nesprávne ustálenie, ktorý orgán je oprávnený konať v mene štátu, pričom za takýto orgán považoval Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky. Spochybnil aj právny záver o tom, že dôvodne bola navrhovateľovi priznaná náhrada škody, resp. spochybnil aj samotnú výšku priznanej škody. Poukazoval na to, že v tomto prípade z obsahu trestného oznámenia jednoznačne vyplynulo, že opísané konanie napĺňa skutkovú podstatu trestného činu. Oznamovateľkou bol priamo za páchatela označený navrhovateľ, a preto bolo rozhodnutie vyšetrovateľa, ktorým začal trestné stíhanie vo veci a zároveň vzniesol navrhovateľovi obvinenie dôvodné, nakoľko až začatie trestného stíhania umožňuje orgánom činným v trestnom konaní vykonávať všetky procesné úkony s plnou procesnou účinnosťou pre ďalšie trestné konanie. Vznesením obvinenia vyšetrovateľ zároveň umožnil navrhovateľovi naplno realizovať svoje obhajovacie práva. Zákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia bolo potrebné posudzovať individuálne s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu. Odvolateľ sa preto domnieva, že súd prvého stupňa dospel na základe zisteného skutkového stavu k nesprávnemu právnemu záveru o tom, že uznesenie OO PZ Liptovský Mikuláš zo dňa 20. 1. 2014 bolo nezákonné. Súd tento svoj záver riadne a vyčerpávajúco nezdôvodnil. Namietal tiež nesprávnosť vypočítanej náhrady v súvislosti s uplatnenými trovami, keď súčasťou škody bolo aj cestovné vynaložené v súvislosti so zastupovaním navrhovateľa zo strany advokáta, ktorý má sídlo advokátskej kancelárie odlišné od miesta, kde sa realizovali jednotlivé úkony právnej pomoci, ktoré boli vykonávané v Liptovskom Mikuláši. Podľa odvolateľa súd nesprávne vypočítal aj výšku odmeny obhajcu v trestnom konaní, keď výsledná suma má predstavovať 2 035,15 eur a nie priznanú sumu 2 191,92 eur. Žiadal preto, aby rozsudok prvostupňového súdu bol zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie.

K podanému odvolaniu sa prostredníctvom zástupcu vyjadril navrhovateľ. Uviedol, že v celom rozsahu sa stotožňuje s vyneseným rozsudkom súdu prvého stupňa, ako aj s jeho odôvodnením. Súd vykonal rozsiahle dokazovanie, na základe ktorého zákonne a správne rozhodol. Prvostupňový súd správne zistil aj príslušnú pasívnu legitímáciu odporcu, resp. orgán, ktorý zastupuje v konaní Slovenskú republiku. Nepochybne v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. bola preukázaná objektívna zodpovednosť štátu za spôsobenú škodu, ktorá vznikla navrhovateľovi z titulu výkonu verejnej moci a úradného postupu. Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania sa trestné konanie končí, t.z. že zanikli účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Tým, že sa potvrdilo, že navrhovateľ sa svojím konaním nedopustil trestného činu, rozhodnutie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia bolo nezákonné. V tomto prípade vyšetrovateľ nepostupoval v súlade s Trestným poriadkom, keď v zmysle § 196 ods. 6 mohol doplniť získané informácie výsluchom oznamovateľa alebo poškodeného, aby mohol rozhodnúť podľa § 197 alebo § 199 Trestného poriadku v lehote 30 dní o prijatom trestnom oznámení. Bolo možné vypočítať aj navrhovateľa k okolnostiam nasvedčujúcim, či došlo k spáchaniu trestného činu. Tento postup však zachovaný nebol, vyšetrovateľ po prijatí trestného oznámenia nevykonal ďalšie úkony, smerujúce k oprávnenosti a odôvodnenosti trestného oznámenia, nevypočul navrhovateľa, hoci mu to zákon umožňoval, prípadne iné osoby, pričom odvolateľ nevidí rozdiel ani medzi začatím trestného stíhania podľa § 196 Trestného poriadku a vznesením obvinenia podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku. Až keď by bol po začatí trestného stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba, policajt bez meškania vydá uznesenie o vznesení obvinenia. Navrhovateľ tak žiadal, aby odvolací súd potvrdil rozsudok prvostupňového súdu a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu mu danom ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a po prejednaní veci postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. rozsudok prvostupňového súdu v súlade s ust. § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Pri preskúmaní napadnutého rozsudku odvolací súd vychádzal z rozsahu odvolania, napadnutého rozsudku, ako aj zo spisového materiálu, pričom pri rozhodovaní vychádzal zo skutkového stavu, tak ako ho zistil súd prvého stupňa. V konaní s poukazom na zastavené trestné stíhanie požadoval navrhovateľ náhradu škody, ktorá mu mala vzniknúť postupom vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Liptovskom Mikuláši, keď voči nemu bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Trestného zákona. Uznesením okresnej prokuratúry bola sťažnosť voči uzneseniu zamietnutá, neskôr bolo trestné stíhanie zastavené z dôvodu, že predmetný skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Navrhovateľ žiadal náhradu škody, spočívajúcu vo vynaložených finančných prostriedkoch na obhajobu, pričom trovy vo výške 2 345,42 eur uhradil advokátovi JUDr. Gelenekymu. Navrhovateľ požiadal Ministerstvo vnútra SR o predbežné prerokovanie nároku, ktoré však jeho nárok odmietlo. V konaní zástupca štátu poukazoval na to, že nie je tým orgánom, ktorý by mal byť v mene štátu zodpovedný za vzniknutú škodu. Pri posúdení jednotlivých nárokov vychádzal prvostupňový súd z príslušných ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý upravuje zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, pričom dospel k záveru, že orgánom zastupujúcim štát je v tomto prípade Ministerstvo vnútra SR, na ktorý sa ako prvý obrátil navrhovateľ a ktorý zároveň riešil predbežné prejednanie nároku. Ako škodu prvostupňový súd posúdil účelne vynaložené náklady navrhovateľa v súvislosti s obhajobou v trestnom konaní a vo zvyšnej časti návrh zamietol.

Odvolací súd dospel k záveru, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 132 O.s.p. a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a na ktoré v zmysle ust. § 219 ods. 2 O.s.p. poukazuje. Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia riadnym spôsobom uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal stanoviská procesných strán, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Tieto zároveň primeraným a dostatočným spôsobom v súlade s § 157 O.s.p. zdôvodnil.

Pokiaľ teda v odvolaní odporca uviedol, že prvostupňový súd vec nesprávne právne posúdil, odvolací súd dospel k záveru, že uvedené rozhodnutie je vecne správne a správne bolo aj právne posúdenie veci, ako aj odkaz na jednotlivé ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z..

V súvislosti s dôvodmi odvolania odporcu odvolací súd udáva, že ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, konaním ktorých priamo zasiahol do základných práv jednotlivca. Nemožno totiž prehliadnúť, že štát nemá slobodnú vôľu, ale je povinný striktno dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní - vyšetrovateľa stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takejto situácii nie je rozhodné ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. V tomto prípade začalo trestné stíhanie a vznesené bolo obvinenie pre skutok, ktorý nakoniec ako trestným činom (zločinom) vyhodnotený nebol, pričom doterajšia súdna judikatúra potvrdila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu proti občanovi bola odčinená. Podľa odvolacieho súdu správne sú závery okresného súdu v stanovení orgánu zastupujúceho štát, keď vychádzal zo znenia zákona č. 514/2003 Z.z. a za takýto zastupujúci orgán štátu považoval Ministerstvo vnútra SR, nakoľko tu bola podaná žiadosť o predbežné prejednanie nároku. Pokiaľ sa v odvolaní odporca vyjadroval aj k samotnej priznanej výške škody, je potrebné uviesť, že v priebehu konania túto výšku nespochyboval, avšak ani z podaného odvolania nevyplýva, že by pri výpočte náhrady škody prvostupňový súd pochybil. Správne trovy obhajoby vyčíslil podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z., keď za jeden úkon právnej služby priznal tarifnú odmenu vo výške 1/6 výpočtového základu, a teda za jeden úkon právnej služby priznal 120,23 eur. Pri počte 9 jednotlivých úkonov a 8 x priznaného režijného paušálu potom správne dospel k odmene obhajoby vo výške 1 082,07 eur a k režijnému paušálu 72,36 eur, spolu táto suma predstavuje 1 154,43 eur. Tiež správne súd priznal v zmysle vyššie uvedenej vyhlášky náhradu cestovných výdavkov,

keď sídlo advokáta je v F.H., klient, ktorého zastupoval, má bydlisko v P., pričom jednotlivé úkony sa realizovali Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Liptovskom Mikuláši. Súd rozhodol aj o priznaní náhrady za stratu času a celkove potom trovy obhajoby s náhradami predstavujú 2 191,62 eur (advokát je platiteľom DPH). Z podaného odvolania nie je zrejmé, v čom konkrétne pri výpočte trov obhajoby mal prvostupňový súd pochybiť. Keďže zo strany odvolateľa neboli v odvolacom konaní tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa prvostupňový súd nevysporiadal v dôvodoch napadnutého rozhodnutia, resp. ktoré by boli spôsobilé iným spôsobom vyhodnotiť skutkový stav a právne posúdenie veci, odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a navrhovateľovi, ktorý bol úspešný v odvolacom konaní, priznal náhradu trov v sume 117,94 eur v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z.z., pričom trovy predstavujú právne zastúpenie navrhovateľa, keď tarifná odmena bola vypočítaná podľa § 10 ods. 1 vyhlášky (z tarifnej hodnoty 2 191,62 eur), pričom právny úkon v zmysle § 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky predstavoval písomné vyjadrenie k odvolaniu. K tomuto súd priznal v zmysle § 16 ods. 3 režijný paušál vo výške 8,39 eur a podľa § 18 ods. 3 vyhlášky DPH vo výške 20 %, nakoľko advokát je platiteľom DPH.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.